

שֵׁלֶשׁ בְּאֶחָד? (Sjalosj beEhad?)

De titel van deze studie betekent letterlijk “Drie in één?”. We tonen in deze studie aan dat dergelijk concept nergens in het Woord te vinden is en hoe we dan wel dienen Vader en Zoon te begrijpen. We lezen in het Woord alleen maar dat de Almachtige wordt omschreven met het woord “ehad” (één) en nooit “sjalosj” (drie) of “sjalosj beEhad” (drie in één). Dat is veel belangrijker dan men denkt of velen beseffen. Want als er totaal geen Hebreeuwse benaming bestaat om een drie-eenheid te omschrijven die we op verschillende plaatsen in de Tanach (neutrale en betere benaming dan “het OT”) kunnen terugvinden moet dat toch grote vraagtekens oproepen? Pas sinds de latere Middeleeuwen gebruiken karaïetische en rabbijnse Joden het woordje “sjiloesj” wanneer ze van de drie eenheid spreken. Belangrijk om daarover op te merken is dat deze term “sjiloesj” niet uit het Woord ontleend werd, wat wil zeggen dat je dit concept gewoonweg niet uit de Bijbel kan halen. Allebei deze feiten ondersteunen dus dat het drie-eenheid concept totaal vreemd is aan het Bijbelse denken en alhoewel het Bijbels Hebreeuwse denken totaal niet gelijk is aan het pas véél later ontwikkelde rabbijnse denken, toch duurde het ook voor hen tot in de latere Middeleeuwen vooraleer er iemand dit concept in het Hebreeuws kon omschrijven. Roomse en protestantse trinitariërs geven overigens wel toe dat de term “drie-eenheid” niet in de Bijbel te vinden is mits die term slechts honderden jaren na de opstanding door een “kerkvader” (een ketter dus) werd uitgevonden. Aan de andere kant beweren ze dan wel dat ondanks het ontbreken van deze specifieke terminologie in de Bijbel, het concept an sich wél Bijbels zou zijn. Maar is dat wel zo?

De rabbijnen en karaïeten verwerpen Jesjoea’ en daarom was het drie-eenheid concept vreemd voor hen kan men dan opwerpen. Vinden we dan dergelijke terminologie of dergelijk theologisch concept ergens in enig werk geschreven door Judeeërs uit de 2de Tempeltijd zoals Flavius Josefus, Filo van Alexandrië, Ben Sira of de authentieke Makkabeeën boeken om maar iets te noemen? Totaal niet. Nergens te bespeuren. Als we het trinitaire standpunt dus als feit zouden opvatten dan ontstaat er een dilemma waarbij zo goed als geen enkele Judeeër of Israëliet doorheen de 1ste en 2de Tempeltijd ooit snapte dat de Almachtige “drie in één” is... Als men dan wanhopig opwerpt dat die schrijvers niet geïnspireerd waren, moeten we teleurstellen want ook de geïnspireerde Bijbelschrijvers waren er niet van op de hoogte zoals we zullen zien.

Dan moet enkel de vraag gesteld worden vanwaar het dan wel komt als het niet uit het milieu komt waarin het Woord is geopenbaard? Het antwoord? Noord-Afrika. Zijn naam? Augustinus. En meer bepaald zijn werk genaamd “De trinitate” geschreven rond het jaar 412 vermeldt voor de eerste keer in de geschiedenis de terminologie “God de Zoon” en schreef hij over “God de Heilige Geest”. De drie-eenheid is dus pas honderden jaren na de dood van de Apostelen een concept geworden, ver weg van Judea/Israël en ver weg van het Hebreeuwse denken waarin de Schrift geopenbaard werd. Willen we echt geleid worden door de paapse ketter Augustinus om het Woord te begrijpen of toch liever enkel door Zijn Woord? Merk ook op dat Augustinus opgegroeid was in een heidens filosofische milieu terwijl Paulus ons hiervoor waarschuwt in de Kolossenzen brief.

Genesis

We beginnen in het derde hoofdstuk van Genesis. Er is een populaire rabbijnse uitleg die niet ondersteunt wordt door de Schrift waarbij men poogt uit te leggen waarom de Almachtige soms "wij" of "ons" zegt in Genesis. Die uitleg beweert dat "wij" en "ons" gericht is tot de engelen. In Gen 3:22 vinden we echter een heel belangrijk vers waar staat dat *YHWH Elohim* aan het spreken was en zei dat Adam geworden was "als één van Ons" (*keEhad mimenoe*). Voor de trinitariër is het probleem dat indien er maar één Opperwezen zou zijn dat opgedeeld is in drie dat er dan zou moeten staan *kamoni* (zoals Mij). De rabijnse uitleg is op echter ook heel problematisch want het verheft engelen tot *YHWH* maar er staat nergens iets in de tekst over engelen.

We blijven in ditzelfde hoofdstuk en kijken naar verzen 8 en 9. Daar staat er te lezen dat *YHWH Elohim* aan het rondstappen was in de tuin waarna *Elohim* vraagt aan Adam waar hij was. Rondlopen, zoeken naar Adam en vragen waar hij was. Dat zijn allemaal heel aardse dingen om te doen en als dit de Vader zou zijn dan is dit in tegenspraak met 1 Kon 8:27 waar Koning Sjelomo onder inspiratie duidelijk zegt dat de schepping de Vader niet kan bevatten. Het was dus diegene die iets later in Genesis bekend wordt als "dé engel des Heren" die hier op zoek was naar Adam want de aarde kan hem wel bevatten en toch deelt deze Boodschapper/Engel in dezelfde bovennatuurlijke aard als die van de Hemelse Vader zonder dat als "roof" te beschouwen zoals Paulus schrijft maar later in deze studie komen we daarop terug.

Gaan we dan verder naar hoofdstuk 16 zien we dat Hagar in vers 7 "dé Boodschapper (of Engel) van de HEER" (Hebr: *Malach YHWH*) ontmoet en uit vers 10 blijkt dat deze Boodschapper/Engel bij machte is om profetische zegeningen uit te spreken en dit puur op basis van zijn eigen gezag want hij spreekt in de eerste persoon. We zien geen enkele andere hemelse boodschapper (engel) of aartsengel op deze manier spreken, zij brachten enkel een boodschap dat *Elohim* zus of zo zal zegenen en dit altijd sprekende in de derde persoon. Vers 13 geeft duidelijk aan dat het *YHWH* was die met haar had gepraat want ze zegt tegen diegene waarmee ze sprak "*ata El roi*" (je bent een machtige van verschijning). Dit wil niet zeggen dat de Almachtige één Wezen is die zichzelf opdeelde in twee waarbij het ene deel van Hem op aarde was om met Hagar te praten en het andere deel buiten de schepping maar dat het zien van dé Boodschapper van de HEER hetzelfde was als de Hemelse Vader zien. Veel christenen gaan ervan uit dat het Hebreeuwse *EL* altijd God betekent waardoor ze dus denken dat "*EL*" per definitie Almachtige betekent en op basis van die verkeerde aanname gaat men dan denken dat *EL* wel moet uit drie delen bestaan want Hij is enerzijds in de Hemel maar anderzijds worstelt hij met of verschijnt hij aan mensen op aarde. Alleen is *EL* een breder begrip en duidt eerder op macht/vermogen en wordt bijvoorbeeld ook gebruikt in Spreuken 3:27 in het tweede deel van dat vers dat vertaald wordt met "het vermogen uwer hand". Hagar zag dus een machtige van Hemelse oorsprong (*EL*), doch niet dé Almachtige want de Boodschapper is machtig/krachtig. Want de Boodschapper is een perfecte weerspiegeling van zijn en onze Vader. Waar hebben we dat toch nog gehoord? Joh 14:7

Daarnaast willen we ook hier nogmaals 1 Kon 8:27 ter herinnering brengen, het kan dus beslist niet zo zijn dat Hagar de Hemelse Vader heeft gezien. En als de Boodschapper één onderdeel zou zijn van een drie-eenheid dan zou het ook dodelijk moeten zijn om hem te zien want het feit dat men enkel zou sterven als men de Vader ziet maar niet sterft als men de Engel van Zijn aangezicht ziet impliceert namelijk dat het om twee aparte wezens gaat waarbij de Ene (de Vader) duidelijk machtiger is dan de andere (de Engel/Boodschapper). Hoofdstukken 18 en 19 bevatten ook weer een heel belangrijke omschrijving van hoe we het woord *EL(ohim)* dienen te begrijpen. Opnieuw verschijnt *YHWHs* en dit samen met twee hemelse boodschappers maar ze worden toch alledrie omschreven als *anasjim* (mannen).

Ja, *YHWH* wordt omschreven met het woord mens. In verzen 3 en 32 spreekt Avraham *YHWH* aan met de titel *Adonai* en dit is heel significant want *Adoni* gebruikt men voor mensen maar *Adonai* enkel en alleen voor *YHWH*. Vers 22 omschrijft hoe *YHWH* praat met Avraham zoals mensen met elkaar praten. Als we dan overgaan naar het volgende hoofdstuk lezen we dat de twee boodschappers Lot ontmoeten en in vers drie spreekt hij hen wél aan als *Adoni*. Ten slotte is vers 24 heel significant want daar is er één *YHWH* in de Hemelen die vuur laat regenen op aarde en één *YHWH* die zich op aarde bevindt. Ook deze verzen tonen allen aan dat dé Engel van *YHWH* zodanig uniek en verheven is dat hij ook de Naam draagt terwijl de engelen slechts het meer algemene *EL* in hun naam hebben zoals Gavriel of Michael. Want het gebed in 1 Kon 8 bevestigt dat de *YHWH* op aarde beslist niet de Hemelse Vader kon geweest zijn.

Sommigen zeggen dat de *Malach YHWH* telkens op een andere engel slaat, is daar iets van aan? Als we naar Gen 32:29-31 gaan, zien we dat hij zijn naam niet wilde openbaren aan Ja'aqov ondanks dat Ja'aqov daarop aandrong. Een parallelle passage vinden we in Richteren 13:6,16-18,22 waar de Boodschapper opnieuw weigert zijn naam mee te delen. Alles wat tot nu toe aangehaald werd toont dus een uniek patroon bij deze unieke boodschapper/engel die dus als brug fungeert tussen de Hemelse Vader, Die nog nooit gezien werd (Joh 1:18 & 6:46), en de mens.

Exodus

In 3:2 lezen we dat het eigenlijk de *Malach YHWH* was die in de struik verscheen, wat heel significant is om te onthouden wanneer men verder leest. In vers 4 is het *YHWH* Die zag dat Mosje zich omkeerde en de tekst zegt dat *Elohim* hem riep. Heel interessant wordt het dan in vers 6 waar het plots *HaElohim* (*Ha* is het Hebreeuwse equivalent van de lidwoorden de/het) is die spreekt i.p.v. *Elohim* (zonder het Hebreeuwse lidwoord *Ha*) en vers 7 omschrijft Hem als *YHWH*. Pas vanaf vers 14 valt de Hebreeuwse *ha* (equivalent van de Nederlandse lidwoorden de/het) weg en is het *Elohim* (zonder het Hebreeuwse lidwoord *Ha*) die terug spreekt. Ook belangrijk hier is dat vers 15 het Hebreeuwse woord 'od bevat wat evenveel betekent als nogmaals of verder en daarom vertaalt bv. de Statenvertaling dit vers als "Toen zeide God **verder** tot Mozes". Dit woord komt nergens anders in dit hoofdstuk voor en er is een reden waarom het hier plots wel voorkomt namelijk omdat de Engel/Boodschapper terug spreekt vanaf dit vers. Dus ook hier zien we weer dat er twee aparte Hemelse wezens zijn die beiden de Naam dragen waarbij slechts een van de twee ook een engel/boodschapper of zelfs mens wordt genoemd. Om deze interpretatie te bevestigen kunnen we naar Jehosjoea' (Jozua) 5:13-15 gaan. Daar ontmoet Jehosjoea' een hoogst uitzonderlijke man die de "*sar-seva YHWH*" (vorst/heerser van het heir des HEEREN) wordt genoemd. Dit kan niet Michael of Gavriel zijn want deze man is de enige met dergelijke positie terwijl Michael en Gavriel allebei van dezelfde rangorde zijn, hij bekleedt dus een functie onder de Vader dat hij met niemand anders deelt. Daarnaast zegt de man exact hetzelfde tegen Jehosjoea' als wat de Engel van de HEER zegt tegen Mosje in Exodus 3 namelijk dat hij zijn schoeisel moest afdoen want de grond waarop hij stond was heilig. Ook dat is een bevestiging dat het hier niet gaat om een van de aartsengelen of een ander Hemels wezen dat nog lager is dan hen want nooit of te nimmer vinden we een precedent in het Woord waar Michael of Gavriel verschijnt en dan beveelt dat de persoon aan wie ze verschijnen hun schoeisel af moesten doen omdat ze op heilige grond stonden. Deze ontmoeting met Jehosjoea' geeft weer meer vorm aan het beeld dat we dienen te hebben van dit Hemels wezen die niet de Vader is (noch een soort van afsplitsing of zogenaamde "hypostasis" is van Hem) maar toch hoger staat dan enig ander Hemels wezen (denk maar aan een *keroev*, *saraf* of *malach*). Hij is zowel de unieke boodschapper van de Vader, die tevens de Naam draagt, alsmede de vorst van het leger van *YHWH*. Een goeie weerspiegeling van de relatie tussen de Vader en Zijn Boodschapper is Josef die boven iedereen stond in het land Egypte behalve de Farao.

We vinden in 23:20-23 nog een aantal belangrijke verzen. Daar zegt de Vader dat Hij deze Boodschapper zou meezenden met de Israëlieten om hen te doen slagen in de verovering van het land Kanaän. Het gaat over één specifieke Boodschapper en het is verboden om tegen hem in te gaan want daar is geen vergiffenis voor mits de Naam van de Vader in zijn binnenste is (Hebreeuws: *Sjemi BeQirbo*). Dit lijkt verdacht veel op Joh 5:43 en Matt 11:20-24.

Richteren

We gaan daarna naar Richteren 2:1-4. Daar lezen we dat de *Malach YHWH* verschijnt aan de Israëlieten te Bochim (Hebreeuws voor “huilenden”). Het is significant dat de Boodschapper andermaal in de eerste persoon spreekt. Gaan we dan naar 6:11-24 dan lezen we over Gide'on die ook een bezoekje krijgt van de Boodschapper van de HEER. Vanaf vers 11 tot 13 lezen we over de *Malach YHWH* maar vanaf vers 14 zien we dat de Boodschapper plots simpelweg *YHWH* wordt genoemd net zoals in Genesis ten tijde van zijn bezoek aan Avraham. Vanaf vers 20 wordt er terug gesproken van de *Malach YHWH* maar belangrijk om hier op te merken is dat Gide'on zelfs niet doorhad tegen wie hij aan het spreken was en plots schrok dat het dé Boodschapper was. Zoals we weten van het gebed van koning Sjelomo was dit beslist niet de Vader en daarnaast zou het een belediging zijn om de Vader te verlagen tot een boodschapper. Dus ook als we het vanuit die hoek bekijken kan dit simpelweg de Vader niet geweest zijn en toch zegt de Thora duidelijk dat *YHWH* op bezoek kwam. Daarnaast is het ook al duidelijk geworden dat de Boodschapper een uniek wezen is die niet exact dezelfde macht en eigenschappen bezit als de Vader, wat we wel zouden verwachten indien er één wezen is die is opgedeeld in twee of drie.

Een vers uit de profeten om de relatie tussen de Vader en Zijn unieke Boodschapper duidelijk te maken vinden we tevens in Jes 63:8-9. Daar staat in vers 9 dat de *Malach panaw* (de Boodschapper van Zijn aangezicht) werd meegezonden met Israël door de Hemelse Vader en dezelfde terminologie vinden we ook in Ex 33:14 waar de Hemelse Vader zegt dat Zijn aangezicht (Hebr: *panaw*) meeinging met Israël. Ex 33:14 was een verwijzing naar de *Malach panaw* die hij meezond. Er is dus het Almachtige Opperwezen Die vaak omschreven wordt als Hemelse Vader aan de ene kant en een ander uniek Wezen dat verheven is boven alles en iedereen, behalve zijn en onze Vader, die een Boodschapper is.

Prediker

In het eerste vers van hoofdstuk 12 van het Bijbelboek Prediker vinden we een heel belangrijk woord dat meestal oneerlijk vertaald wordt omdat dit woord niet past in het kraam van zowel rabbijnse als trinitarische vertalers. Daar staat er (als men het Hebreeuws eerlijk vertaalt): **“Maar gedenk je Scheppers”**. De rabbijnse vertalers vertalen het niet zo want dit is regelrecht in tegenspraak met hun visie waarbij de Boodschapper eigenlijk geen rol speelt en de meeste trinitariërs vertalen het ook oneerlijk want zij geloven in drie in een. Hier geeft Joh 1:3 de nodige context waarom het in het meervoud staat. Dit vers getuigt er simpelweg van dat de Vader alles door het Woord schiep en dus is de Schrift in harmonie maar deze harmonie doet blijkbaar sommigen schrikken.

Daniel

Voordat we de Tenach (betere en neutralere naam dan “het OT”) verlaten bekijken we Dan 7:13-14. Daar ziet Daniel de Boodschapper van de HEER die hij in het Aramees omschrijft als *bar enasj* (een mensenzoon) want zo verschijnt de Boodschapper telkens weer. Diegene die leek op een mensenzoon komt hier tot bij de Oude van dagen (die ontegensprekelijk de Hemelse Vader is). En het is dan ook de Hemelse Vader die hem het duizendjarig koninkrijk schenkt en wie is de koning in het duizendjarig koninkrijk? Juist, de Messias. Deze passage toont aan dat de Messias niet een derde deel is van een drie-ene Elohim maar dat hij op zichzelf staat en dat ook de Hemelse Vader helemaal op Zichzelf staat en niet opdeelbaar is.

Want als de mensenzoon/Messias een onderdeel zou zijn van een Opperwezen waarvan de Vader zelf ook maar een onderdeel is dan zou je geen benadrukking zien in deze passage van de mensenzoon aard van de Messias en de unieke aard van de Vader door hem te omschrijven als de Oude van dagen. De mensenzoon/Messias en de *Malach YHWH/Sar-seva YHWH* zijn een en dezelfde want alle omschrijvingen van de Boodschapper van de HEER (*Malach YHWH*) komen exact overeen met wat het Nieuwe Testament allemaal over Jesjoea’ zegt, hetzij over Jesjoea’ zijn voorbestaan of hetzij over het feit dat hij bijvoorbeeld zonden vergaf en de natuur beheerste. Het is met andere woorden duidelijk dat hij in zijn voorbestaan dus bekend was als dé Boodschapper van *YHWH*.

Het Nieuwe Testament

Nu hebben we het Tanach fundament gelegd op basis waarvan we het Nieuwe Testament dienen te begrijpen en lezen. Heel vaak wijzen trinitariërs op Matt 4:6-7 maar de Psalm dat de aanklager daar citeert gaat over bescherming van alle rechtvaardigen en het antwoord dat Jesjoea’ geeft impliceert niet dat hij zichzelf daar de Almachtige noemt. De context is dat Jesjoea’ opzettelijk iets levensgevaarlijk zou doen dat sowieso eindigt in zelfmoord en zo zou Jesjoea’ dus de Vader op de proef stellen.

In Mar 12:35-37 lezen we over Jesjoea’ die een vraag stelt aan de aanwezige schare over Psalm 110. Daar staat in het Hebreeuws dat *Adonai* sprak tot de *adon* van koning Dawid. Jesjoea’ impliceerde dat deze Psalm messiaans is en daarom is het belangrijk om op te merken dat Dawid niet zei dat *Adonai* tot zijn *Adonai* sprak maar tot zijn *adon* sprak. *Adonai* wordt namelijk exclusief gebruikt als synoniem voor *YHWH* terwijl *adon* helemaal geen synoniem is voor *YHWH* en op mensen betrekking heeft. “*Adonai sprak tot mijn Adonai*” is nochtans exact wat we in Psalm 110 zouden moeten lezen indien één Opperwezen is opgedeeld in twee of drie.

Om dan toch even de nodige aandacht te vestigen op de zogenaamde “derde persoon in de drievuldigheid” namelijk de Heilige Geest, gaan we naar Joh 20:22. Daar blaast Jesjoea’ de Heilige Geest op de discipelen. Het dilemma hier voor trinitariërs is dat je een persoon niet kunt uitblazen... En als de Heilige Geest één persoon is van de drie, hoe verklaart men dan dat één persoon zichzelf dan nog eens kan opdelen om plots zichzelf uit te storten op honderden of duizenden tegelijkertijd zoals in Handelingen 2? Is dat dan nog een drie eenheid of een driehonderd eenheid?

Ook Joh 14 wordt vaak aangehaald door trinitariërs maar ook hier raakt het kant noch wal om de paapse ketter Augustinus zijn drie-eenheid te projecteren op het Woord. Jesjoea’ zegt inderdaad in verzen 10 en 11 dat de Vader in hem is zoals er reeds in Exodus werd gezegd maar dit gaat simpelweg over de vruchten en werken in de Geest dat iemand doet zoals we lezen in vers 12. In dat vers zegt Jesjoea’ dat zijn discipelen zelfs grotere werken kunnen doen dan hem, wat betekent dat

zijn uitspreken over de Vader slaan op de grote geestelijke werken die iemand doet, niet op deel zijn van een drie-eenheid. Vers 20 van ditzelfde hoofdstuk voegt ook toe dat niet alleen de Vader in hem is maar Jesjoea' ook in ons en wij in Jesjoea'. Dit hoofdstuk en Jesjoea' zijn uitspraken over de Vader moeten dus in de reeds omschreven context gezien worden en hebben niets te maken met een of andere "drie-eenheid". (zie ook Joh 15:6-7)

Verder in het hoofdstuk lezen we in vers 26 dat de Heilige Geest weliswaar alles zal onderwijzen en in herinnering brengen maar dit betekent helemaal niet dat het een "persoon" is maar simpelweg dat de Almachtige hen door Zijn Geest zou doen beschikken over alle nodige kennis en gaven. De Geest is de wijsheid, kracht en gaven waarover de Almachtige beschikt dat hij (deels) geeft aan mensen. Om dit punt te bevestigen kan men naar bijvoorbeeld Eze 36:27 gaan want daar doet de Almachtige door Zijn Geest mensen de geboden houden en hetzelfde wordt gezegd in Psalm 143:10. Door Zijn Geest zou Zeroebbavel grote werken doen in Zech 4:6. In Jes 61:1 staat er dat de Heilige Geest op Jesjoea' zou zijn (zoals hij ook citeerde in een synagoge) maar dan dringt de vraag zich toch op: Als twee van de drie "personen" van de drie-eenheid verenigd waren in Jesjoea', dan zou de drie-eenheid tijdens Jesjoea' zijn leven toch een twee-eenheid geworden zijn waarna het terug een drie-eenheid werd?

Een ontzettend belangrijk profetisch schriftdeel dat uitleg geeft over de Heilige Geest vinden we terug in Jes 11:2. Daar wordt echt haarfijn uitgelegd hoe we de Heilige Geest moeten begrijpen en in die lange omschrijving van de Geest zien we dat de Geest dus de wijsheid, raad, macht, kennis en vrees voor *YHWH* is. Het is dus geen aparte entiteit of persoon maar een deeltje van de geestelijke eeuwige natuur dat de Almachtige aan rechtvaardigen geeft. Het is dus de Hemelse Vader die de actie onderneemt om aan de rechtvaardigen dit alles (dit alles = de Geest) te geven en het gaat dus niet om een apart "persoon" die uit zichzelf handelt zoals het trinitarisme verkeerdelijk beweert. Het feit dat de Heilige Geest werd toegevoegd aan de twee eenheid enkel en alleen op basis van een aantal uit z'n context gerukte Nieuwe Testamentpassages zou ook vragen moeten oproepen. Dit is een patroon dat heel vaak terugkeert bij dwaalleer dat het Lichaam is binnengeslopen; het compleet negeren van de Tenach. Waarom? Simpelweg omdat de Tanach heel duidelijk is en het fundament aanreikt waardoor je het Nieuwe Testament niet kunt verkeerd begrijpen.

Dan gaan we naar Joh 17 waar we Jesjoea' zien bidden tot zijn en onze Vader. Weer een trinitarisch dilemma: Waarom zou hij überhaupt moeten bidden als hij zelf de Almachtige is? Als hij en de Vader beiden een evenwaardig derde zijn van één en hetzelfde Wezen? Vanuit een non-trinitarische blik is het perfect normaal dat Jesjoea' bidt want de Hemelse Vader is het unieke Opperwezen dat boven alles en iedereen staat inclusief Jesjoea'. De trinitarische theologen daarentegen slagen er na meer dan duizend jaar gewoon niet in om hier een intellectueel eerlijk antwoord op te geven gebaseerd op rotsvaste Bijbelse gronden. Daarnaast vinden we ook nergens Bijbelse grond om tot Jesjoea' te bidden. In Matt 5:44-45 vinden we een eerste opdracht om te bidden maar daar staat niets over tot Jesjoea' bidden want het gebed is duidelijk gericht tot de Vader mits het de bedoeling was dat de discipelen gekend zouden staan als zonen van de Hemelse Vader. In Matt 6:5-15 vinden we nog een opdracht om te bidden en daar staan wederom geen uitspraken zoals "bid gerust enkel tot mij na mijn opstanding" of "na mijn opstanding kan je de helft van je gebed tot mij richten en de andere helft tot de Vader". Nee daar staat enkel en alleen een opdracht de deur dicht te doen en tot de Hemelse Vader te bidden. Het bekende gebed dat hij in dat hoofdstuk aanleert is ook enkel en alleen gericht tot de Hemelse Vader waardoor het in het Nederlands bekend werd als "het onze Vader". Vraag is dan waar we een "onze Jesjoea" kunnen vinden? In Matt 7:11 wordt er wederom enkel verwezen naar het bidden tot de Vader. In Matt 18:19-20 voegt Jesjoea' toe dat het wel perfect kan om iets in zijn naam te vragen... aan de Vader.

Ook de drie andere evangeliën bevatten ruwweg dezelfde schriftdelen die opdragen om zich tot de Hemelse Vader te richten in gebed. Dit is allemaal heel significant want als de Almachtige één wezen is dat zichzelf heeft opgedeeld in drie dan zouden we toch ergens moeten kunnen lezen hoe Jesjoea' onderwijst om tot hem of de Heilige Geest te bidden maar de realiteit is dat we dit gewoonweg nergens kunnen vinden. En Stefanus in Handelingen 7 dan, zullen sommigen nog opwerpen. De context daar is dat Stefanus een visioen zag en in zijn laatste momenten zich dus kort tot Jesjoea' richtte om zijn laatste woorden uit te spreken. Net zoals Paulus spreekt Stefanus enkel tot Jesjoea' omdat hij Jesjoea' in een visioen ziet maar er is doorheen het NT niets dat aantoonst dat dit de dagelijkse standaard was binnen de Apostolische gemeente, noch kan men de woorden van Stefanus als een gebed opvatten. Men kan niet de uitzondering (uit z'n context) nemen en de duidelijke standaard negeren.

En Paulus dan? Heeft hij misschien de drie-eenheid geïntroduceerd? Men kan het simpelweg zien aan zijn begroetingen in zijn brieven. Als we kijken naar Rom 1:1-8 zien we in v4 dat Jesjoea' de Zoon was door kracht en de heilige Geest. Die twee dingen worden samen genoemd omdat ze allebei iets ontastbaar vertegenwoordigen maar een persoon is tastbaar en concreet, het omgekeerde dus van kracht en geest. Vooral v7 toont heel duidelijk aan dat ook Paulus geen trinitariër was want hij maakt duidelijk dat er enerzijds de Vader is en anderzijds Jesjoea' en dat deze twee apart zijn want de eerste is dé Elohim en de tweede is de Heer en de heilige Geest is nergens te bespeuren in dit vers. Ook v8 is duidelijk dat Paulus de Vader dankt *door* Jesjoea', het komt dus niet eens op bij Paulus om enkel Jesjoea' te danken of exclusief tot hem te bidden ter vervanging van de Vader.

1 Cor 1:3, de Vader is dé Elohim en Jesjoea' is de heer, duidelijk onderscheid en wederom geen vermelding van de Heilige Geest. In v9 staat er duidelijk dat de Vader roept door Jesjoea', ook dat komt heel vaak terug in het Nieuwe Testament namelijk dat het door Jesjoea' is dat de Vader werkt maar dat impliceert dat ze apart zijn en dat de Vader superieur is. Let er ook op dat er wederom geen vermelding wordt gemaakt van de heilige Geest, terwijl men dat wel zou verwachten indien er één wezen is dat zichzelf in drie heeft opgedeeld. Daarnaast zou Paulus 1:3 totaal anders geschreven hebben, we zouden eerder het volgende moeten lezen: *“Genade en vrede zij met jullie allen van een van de goddelijke personen, onze Vader en van de andere goddelijke persoon, onze Heer Jesjoea' de Messias en ook van de derde goddelijke persoon de Heilige Geest.”*

Gal 1:1 is meer van hetzelfde waar de Heilige Geest niet wordt vermeldt en waar de Aramese Galaten brief (de Aramese manuscripten bevatten de fouten niet die men in de Griekse manuscripten vindt en representeert de originele tekst) ietsje anders leest dan het Grieks. Aramese Gal 1:1 bevat *“niet door een mens maar door Jesjoea' de Messias en Elaha zijn Vader..”* en niet het meer algemene *“Teos de Vader”*. Dit is ook significant omdat het ook weer aantoonst dat Paulus de Vader ziet als verheven boven allen, inclusief Jesjoea', want zijn Vader is onze Vader en die Hemelse Vader is verheven boven iedereen. Ook Paulus zijn begroetingen in Efe 1:2-3, Fil 1:2, Col 1:2-3, 1 Tess 1:1, 2 Tess 1:1, 1 Tim 1:2 en Tit 1:4 bevatten allen telkens exact dezelfde bewoording. Er zijn ook interessant genoeg specifieke vermeldingen van Apostolische gebeden in die begroetingen en tot wie die werden gericht. In Kol 1:3 staat er duidelijk dat ze de Vader dankten en uitsluitend tot Hem baden. In 1 Tess 1:2 staat er dat de Apostelen in gebed *Elohim/Teos* dankten en dat slaat enkel op de Vader want Jesjoea' wordt consequent doorheen de brieven van Paulus 'de Heer' genoemd maar *'Elohim/Teos'* wordt het vers daarvoor (1:1) uitsluitend voor de Vader gebruikt. Hetzelfde kunnen we lezen in 2 Tess 1:3. Ook de andere Apostelen benadrukken steevast dat de Almachtige Vader één is en ondeelbaar. Jak 1:1, 1 Pet 1:3, 1 Joh 1:3, 2 Joh 3 en Jud 1:1 bevatten weer exact dezelfde bewoording als Paulus zijn begroetingen met weeral geen enkele vermelding van de heilige Geest en de scheiding tussen de Vader en Jesjoea' wordt telkens duidelijk gemaakt. Het doet er dus helemaal

niet toe dat we uiteraard het woordje “drie-eenheid” niet kunnen vinden in de Bijbel maar wat wel extreem relevant is, is dat de trinitarische leer an sich gewoon nergens te vinden is in het Woord.

Een ander schriftdeel dat vaak verkeerdelijk wordt begrepen door velen is Filipenzen 2:5-11. In vers 6 schrijft Paulus dat Jesjoea', voordat hij volledig mens werd, in de gelijkenis (Aramees heeft hier *demut* voor gelijkenis wat hetzelfde woord is als in Gen 5:1) was van de Vader en dat dit niet als “roof” werd gezien. Dat is inderdaad wat we zien in de Tanach namelijk dat de Engel van de HEER ook de Naam draagt en verheven is boven allen behalve de Vader waardoor ze deelden in dezelfde aard zonder dat dit als “roof” werd gezien. Vers 7 toont dus aan dat het de Boodschapper van de HEER was die zichzelf ontledigde (kan ook vertaald worden als “hij beroofde zichzelf” namelijk van zijn onsterfelijke natuur) en verlaagde om tot aan de dood gehoorzaam te zijn aan zijn en onze Vader. Verzen 10 en 11 citeren Jes 45 waar er inderdaad niets over de Messias zijn wederkomst staat maar wel hoe in het Koninkrijk alle volkeren de Hemelse Vader zullen erkennen als de Enige. Wat Paulus enkel doet is uitleggen dat het Jesjoea' zal zijn die deze wereldwijde erkenning zal laten in vervulling gaan mits hij terugkomt als de leeuw van Jehoeda om het duizendjarig Koninkrijk in Sion te stichten. Want vers 11 zegt duidelijk dat de glorie naar de Hemelse Vader zal gaan.

Eindigen doen we dan met hoofdstukken 21 en 22 van het boek Openbaring. Het hele boek Openbaring maakt een heel duidelijk onderscheid tussen Vader en Zoon en noemt Jesjoea' meestal “het lam”. In Op 21:22-23 en 22:1-3 komt dat bijvoorbeeld duidelijk naar voor waar het de Vader is die Jeruzalem verlicht en Jesjoea' die de kaars van de stad wordt genoemd. Ook hier is een heel duidelijke scheiding te zien tussen de twee want een kaars is namelijk minder sterk dan het grotere licht van de Vader. De grote vraag voor trinitariërs is daarnaast:

Waar is de derde troon voor de heilige Geest?

Over Jesjoea' zegt Psalm 110 (die Paulus citeert in Hebreeën) heel duidelijk dat hij aan de rechterhand van de Vader heeft plaatsgenomen en dat zegt hij overigens ook zelf in Op 3:21. Als de drie-eenheid correct is dan zou er moeten staan in Psalm 110 dat Jesjoea' aan zijn eigen rechterhand plaats heeft genomen of iets dergelijks. Psalm 110 toont dus aan dat de Vader altijd al op Zijn troon zat want Hij is verheven boven Jesjoea' en Jesjoea' op zijn beurt is verheven boven alles en iedereen behalve de Vader en ze zijn twee aparte wezens. Daarom schrijft Paulus in 1 Cor 15 het volgende: *“Want hij (Jesjoea') moet als Koning heersen, totdat Hij (de Vader) al de vijanden onder zijn voeten zal gelegd hebben. Want Hij (de Vader) heeft alle dingen aan zijn voeten onderworpen. Doch wanneer Hij (de Vader) zegt, dat hem (Jesjoea') alle dingen onderworpen zijn, zo is het openbaar, dat Hij (de Vader) uitgenomen wordt, Die hem alle dingen onderworpen heeft. En wanneer hem alle dingen zullen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon zelf onderworpen worden aan Hem (de Vader), Die hem alle dingen onderworpen heeft, opdat Elohim zij alles in allen.”*

Dit stuk uit Paulus zijn brief sluit trouwens naadloos aan op wat er staat over de mensenzoon en de Oude van dagen in Daniël 7. Na het bovenstaande te hebben gelezen hopen we dat het nu duidelijk is dat Paulus het meende toen hij schreef in 1 Kor 8: **Nochtans hebben wij maar één Elohim, de Vader, uit Welken alle dingen zijn, en wij tot Hem; en maar een Heere, Jesjoea' de Messias.**

Besluit

Er is geen enkele Bijbelse grond voor het trinitarisme zoals bedacht door Augustinus, de paapse ketter. Er kan nog meer hierover worden geschreven maar we hebben reeds voldoende aangetoond met deze studie dat de drie-eenheid (trinitarisme) alleen maar voor verwarring zorgt en mensen doet afdwalen van het pure monotheïsme, hoe hard het ook is om dat te moeten zeggen. Het creëert zoveel irrelevante vragen waarbij mensen vaak het grijsgedraaide “het is een mysterie” antwoord te horen krijgen van trinitarische predikanten. Het belemmert dus ook geestelijke groei en zorgt ervoor dat zelfs de basis van het geloof niet correct kan begrepen worden. Met deze studie hopen we in ieder geval te hebben aangetoond dat het hier niet om een onvatbaar mysterie gaat maar om iets dat wel degelijk te beschrijven en te begrijpen valt.

Geschreven door Qehal haQedosjim